

Кой се страхува от "Сърце и мозък"?

Или как конфликтът на Костадин Ангелов от ГЕРБ със служебния министър Стойчо Кацаров прерасна в пречка за новата болница в София

© Цветелина Белутова

Десислава Николова
СЛЕДАЙТЕ

24 март 2022 11:39

Споделяне

826 прочитания

0 коментара

0 препоръчвания

Запазване

Темата накратко

- ГЕРБ упорито са против строежа на бъдещата частна болница "Сърце и мозък" в София.
- Причината е както конфликтът на Костадин Ангелов със Стойчо Кацаров, така и бъдещето на задлъжнелите и стари държавни и общински болници.
- Те са общо 38 на брой и бордовете им са назначени от ГЕРБ, но предлагат услуги със спорно качество.

Спешна помощ в Бургас отказва да закара възрастен пациент с картина на инсулт в държавната болница, защото там нямало места, а и лекари, които да му обърнат внимание. Искат му пари за превоз другаде, не ги получават и го насочват към личния лекар. Срещу дома на пациента обаче се намира новата частна болница "Сърце и мозък", към която близките се обръщат, пациентът веднага е приет и оживява, без да плати нищо.

В същото време един от най-добрите уролози в страната работи в голяма държавна болница в София. И пациентите искат именно той да ги лекува. Настаняват ги обаче по шестима в стая, а тоалетната на етаж е само една, обща за всички. Дори ВИП стаята на клиниката, строена в началото на миналия век, е с легло, застинало в поза, при която краката на пациента са много по-високо от главата. Като цяло условията са лоши.

Тези две истории и техните вариации могат да се мултиплицират 2 млн. пъти, колкото са годишните посещения на пациенти в болници, заплатени от здравната каса. В тях може да има много благодарни и удовлетворени пациенти и лекари, но и много недоволни, платили неправомерно и лекувани неправилно. Кое то повдига въпроса за

правото на пациентите да получават качествено лечение срещу здравните си вноски и за свободата на избор при кой лекар и в кое лечебно заведение да се лекуват.

От лятото на миналата година около една от бъдещите големи частни болници в София има точно такава обилна дискусия, с политически оттенъци. Става въпрос за "Сърце и мозък", която ще бъде построена в Казичене. Инвестицията е за 100 млн. лв. в самата болница и допълнително още 40 млн. лв. за строеж на фармацевтично предприятие с експортна насоченост. Казано накратко: ГЕРБ, които все още управляват държавните болници и София, са крайно против тази болница и атакуваха за това служебните правителства през миналата година, а сега и настоящото коалиционно управление. Обяснението им е, че София няма нужда от още нови болници, но зад него се крие желанието да няма конкуренция на държавните и общински клиники, въпреки слабата им ефективност и лоша материална база. А парадоксът тук е, че именно при десетилетното управление на ГЕРБ в страната бяха разкрити десетки частни болници, клонове на провинциални клиники, както и нови отделения в действащите болници.

Здравната карта - спирачка за новости

България е една от европейските държави с най-много болнични легла на глава от населението - в страната работят общо 320 болници с 51 991 легла към 31 декември 2020 г. по данни на Националния център за обществено здраве и анализи. Първенец в това отношение е южен централен район, в който влизат областите Пловдив и Пазарджик с повече от 800 легла на 100 хил. души при средно 186 на 100 хил. в ЕС.

Причината за това "имане" е, че здравната реформа просто замръзна през 2001 г., приватизация в болничния сектор нямаше и паралелно на действащите държавни и общински болници възникнаха множество частни, чиито собственици са основно лекари. В момента те са 115 на брой.

Второто правителство на ГЕРБ (2014 - 2017 г.) реши да замрази откриването на нови болници и въведе спирачка за това - национална здравна карта, според която нови клиники и нови болници могат да се откриват само там, където има недостиг. В същото време, обаче, държавата по никакъв начин не затвори нито една държавна или общинска болница, нито пък частна за некачествено лечение, лоши хигиенни условия, лоши битови условия, искане на пари от пациентите за неизвършени услуги или каквото и да било, засягащо дейността на болницата.

Така здравната карта от 2016 г. на практика остави на пазара над 300 болници, две трети от които са държавни и общински (съответно с 65 и около 130 клиники) и съществуват на изкуствено дишане. Никой не измерва качеството на лечение в тях, удовлетвореността на пациентите, успешните операции, липсата на вътрешно болнични инфекции, професионалните умения на медиците. Директорите и бордовете на държавните болници си остават политически назначения на съответната управляваща в момента партия и дори при лоши медицински, финансови и управленски резултати никой от тях не носи никаква отговорност.

Здравната карта остави на пазара и откритите вече частни болници. Като единственото, което държавата направи, е да въведе изискване здравната каса да закупува услуги, от които болници си избере на база качество. В надзорния съвет на касата, който определя кои точно са тези болници по области, има четирима представители на държавата, от общо девет души, а представителите на синдикатите, работодателите и пациентите, често гласуват с държавата. Така се получава конфликт на интереси - държавата е най-големия собственик на болници и като такъв, тя няма интерес от конкуренция на своите клиники. В същото време пак държавата определя правилата за разкриване на нови

клиники и болници и ги разрешава чрез здравното министерство или Министерски съвет, контролира качеството на медицинските услуги чрез агенцията за медицински надзор и здравната каса, а през здравната каса определя и кой колко пари да получава.

В тази ситуация от началото на 2020 г. до момента са издадени четири разрешения за откриване на нови болници и 48 разрешения за нови клиники, отделения, дейности и извършване на дейности на друг адрес в страната в нови болници. Едно от тези разрешения е издадено от проф. Костадин Ангелов и то е за болницата "Сърце и мозък" в Бургас от примера в началото на текста. Сега обаче той е против нова болница от веригата в София.

Кои са "Сърце и мозък"?

Това е една от големите здравни групи в България, чийто собственик е Тихомир Каменов. Той основава през 1991 г. търговеца на едро с лекарства "Търговска лига - Глобален аптечен център". Десетина години по-късно дистрибуторът е вече с пазарен дял от около 45% и тогава започва да произвежда лекарства в заводите си "Чайкафарма - Висококачествените лекарства" и притежава верига аптеки. По това време "Търговска лига" решава да намали пазарния си дял в дистрибуцията на лекарства и започва да се насочва към производството им и инвестициите в болници чрез "Български кардиологичен институт". Първите ѝ клиники са специализирани по кардиология, а впоследствие основава многопрофилни болници "Сърце и мозък". Те са в провинцията, обикновено в населени места, където такива услуги липсват. Групата основава и застрахователно и пенсионно дружества "ДаллБогг: Живот и Здраве".

Освен с екзотичните имена на дружествата си, групата около "Търговска лига" е известна с това, че е солов играч и обикновено избягва да членува в каквито и да било асоциации на дистрибутори, производители и болници, както и със своеобразното си "здравно скандалджийство" - те не се колебаеха да окичат центъра на София с билбордове срещу министри, управители на здравната каса, държавни служители и конкуренти, когато сметнеха, че решенията на институциите са резултат от корупционен натиск. През годините срещу болниците и маниера им на работа имаше обвинения за неетични похвати по привличане на пациенти от конкуренти, професионални мнения срещу клиники от групата от лекари-кардиолози, политици и лекари бяха обвинявани от "Търговска лига" в корупция и губиха постове си, водиха се съдебни дела.

В крайна сметка нищо от това не стана институционално нарушение, а броят на пациентите им само се увеличаваше и в момента "Български кардиологичен институт" управлява общо 13 болници и медицински центрове в цялата страна и се явява втората по приходи здравна структура с чисто български инвеститор след болниците и медицинските центрове на д-р Михаил Тиков - "Софиямед", "Пълмед", "Бургасмед" и др. Логично, групата планира да стъпи с болниците си "Сърце и Мозък" (които по принцип са многопрофилни, но първите им стъпки са с фокус в кардиохирургията и неврохирургията) и в столицата.

Откъде идва атаката

г-р Стойчо Кацаров

Фотограф: Георги Кожухаров

Атаката срещу болницата в Казичене (с 500 легла) идва от бившия здравен министър и директор на една от най-големите държавни болници проф. Костадин Ангелов от ГЕРБ. Той я започна по-скоро като лична вендета срещу наследника си - служебния министър д-р Стойчо Кацаров през лятото на миналата година. Самият Кацаров пък по време на управлението си разкри публично редица нарушения на Ангелов като [министър](#) и [директор на "Александровска болница"](#), смени назначени по времето на ГЕРБ директори на клиники и даде Ангелов на прокурор. Той му отвърна със сигнали до държавното обвинение и оттогава обвинява Кацаров и управителя на здравната каса в конфликт на интереси със "Сърце и мозък", като настоява, че в София няма нужда от нови болници, а проектът е получил одобрението на здравните институции - агенцията за медицински надзор и здравната каса без да е спазена здравната карта, без здравната каса да знае дали ще има бюджет през 2024, когато ще бъде построена клиниката.

Кацаров така и не разреши дейността на болницата до края на мандата си и остави това на редовното правителство. Ангелов, към когото се присъедини бившият директор на "Пирогов" проф. Асен Балтов, също уволнен от Кацаров и преминал официално в редиците на ГЕРБ, последно предизвика специално заседание на парламентарната здравна комисия по казуса и настоя здравният министър проф. Асена Сербезова да запознае депутатите с цялата документация. Това предстои да се случи.

Бившият служебен министър Стойчо Кацаров и неговият Център за защита на правата в здравеопазването от дълги години защитават частните болници и правото на пациента да няма лимити за прием, да не бъде вързан само за болницата в родното си място и да може свободно да насочи здравните си вноски и да се лекува, където пожелае.

Сегашният управител на здравната каса проф. д-р Петко Салчев пък е съавтор на книги и учебници в областта на икономиката на здравеопазването заедно с един от миноритарните акционери в групата на "Търговска лига" - проф. Тони Веков, който е декан на Фармацевтичния факултет на Плевенския медицински университет.

Проф. д-р Петко Салчев
Фотограф: Надежда Чупева

Пред "Капитал" проф. Салчев коментира защо е написал, че очаква през 2024 г. НЗОК да има средства да покрие дейността на новата болница, така: "НЗОК по Закона за лечебните заведения е задължена да дава становища за откриване на нови дейности. Тя е по средата на процеса и няма никакво значение дали министерството ще се съобрази с нейното становище или не. Но ако даде отрицателно становище, тя спира целия процес по оценката на документацията. Затова ние винаги изразяваме становище, че сме съгласни и новата дейност ще бъде финансирана в рамките на бюджета, определен на НЗОК за съответната година. Разбира се, че не знаем бюджета си за 2024, но така отговаряме на всички лечебни заведения, подали документи".

Здравният министър проф. Асена Сербезова обяви, че все още очаква допълнителна информация от Изпълнителната агенция за медицински надзор и е назначила одит по казуса. "Със сигурност мога да кажа, че към мен няма натиск за издаване на решение", каза проф. Сербезова.

Ангелов пък обяви, че парламентарната група на ГЕРБ ще сезира прокуратурата и МВР и ще им предостави данни за оказван натиск върху служител на ИАМН.

В същото време колегите му в парламента обявиха, че ГЕРБ вкарват здравната комисия в неспецифична ситуация. "Призовавам тези, които имат документи за закононарушения, да ги предадат на съответните органи. Това не са проблеми на здравната комисия. Комисията решава принципни въпроси, а не следствени въпроси", каза проф. Георги Михайлов от БСП. "Ние нападаме едни хора, а те не могат да се защитят. По конституция всеки български гражданин има право на стопанска инициатива. Ако тази процедура е извървяна по законовия ред, няма министър, който да откаже да ѝ даде разрешение, защото ще наруши конституцията", каза и д-р Хасан Адемов от ДПС .

Защо е важно?

В София в момента работят 70 болници, като 38 от тях са държавни, общински и ведомствени - на здравното, военното, транспортното и вътрешното министерства, а 32 са частни, като повечето от тях са специализирани. На практика в столицата са

концентрирани 20.8% от леглата в България, но пък тя събира и най-много пациенти и то от цялата страна.

Това, обаче, съвсем не означава, че софиянци са добре лекувани и ако получат инфаркт или инсулт, няма да бъдат разхождани с линейка из целия град, без да бъдат приети, ако въобще дойде линейка. Новата болница означава най-напред разместване на лекари и сестри и оголване на други клиници, особено държавни и общински, в които заплатите са по-ниски. Веднага след обявяването на инвестицията, "Сърце и Мозък" са получили 700 автобиографии и запитвания от медици за работа в бъдещата болница.

Другият основен проблем е изпразването от съдържание на някои от болниците в столицата, които живеят на командно дишане. Част са тях са държавни, директорите им са назначени от ГЕРБ и лично от Костадин Ангелов, столичното общинско здравеопазване също се управлява от ГЕРБ и всички те и без това трудно понасят конкуренцията на двете големи частни болници - "Аджибадем Сити клиник" и "Софиямед". Затова лекари и директори на държавни болници спорадично дават интервюта как София няма нужда от повече онкологии, неврохирургии, кардиологии и прочее, с акцент върху болницата в Казичене. Логично, като техен принципал, Министерството на здравеопазването, което стопанисва около 30 болници и санаториуми в града, ще трябва да продължи да пази бизнеса им и да твърди колко са необходими всички те на хората.

Разбира се, предположенията в сектора са, че именно заради това държавата няма да се откаже от задължителната здравна карта, която ограничава конкуренцията и няма да въведе критерии, според които болниците се конкурират пред здравната каса по качество, излекувани пациенти, липса на инфекции, професионални умения на лекарите, че дори и добри битови условия и отношение към пациентите.

"Конкуренцията винаги е била двигател на развитието, а същевременно и оптимизиращ цената фактор. Основните причини за спор покрай създаването на ново лечебно заведение са това, че ще "издърпа" пациенти, но също и кадри. Ето защо темата за всяка нова болница е обект на дългосрочни дебати и обсъждания. Също е важен и начинът, по който тя бива представена пред обществото - ако е с публична полза - то тогава се приема на драго сърце, но ако присъства елементът "частна", това от своя страна обостря носталгичния нюх на хората, които автоматично започват да гледат с друго око на подобни инициативи", коментира Аркади Шарков, икономист от ЕКИП. По думите му в крайна сметка, в краткосрочен план пациентите и медицинските специалисти в България са константа (с малки вариации), но потенциалът за развитие на сектора е голям - с оглед на медицинския туризъм, който е с възходяща тенденция, но също така и прииждащите от Украйна бежанци.

"Осигуряването на широк и качествен достъп до здравеопазване следва да е двигателят на решенията на правителството. Дългосрочно бъдещето е неясно, но все пак рискът от частната инициатива остава у предприемача, докато за това, което правят или не държавните болници, плащаме всички", смята Шарков.